

NÉPLAP

Nem szervezték meg az árelle-
örzést Debrecenben és Hajdú
megyében

A MAGYAR KOMMUNISTA PART KELETMAGYARORSZAGI LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 271. SZÁM

1946 DECEMBER 1. VASÁRNAP

Alapos nagytakarítást!

A magyar demokrácia kemény gazdasági csafába kezdett. Országos mélyre ország népe mozdult: a beszerzési infláció könnyek után ezer dollárral megteremtett forintot nem bírja ebek harmincadjára, pengő órára jutni.

egészen így sikerült. Ha a környező népekhez hasonlóan a baloldali 42 százalékos kisebbség helyett mi is abszolút többséget szereztünk volna, a magyar értelemnek, fejlődő szándékának nagy híre előbb szárnyalt volna be a világot, mint a később választó Csehszlovákia, Bulgária, Jugoszlávia és Románia. Szép, nagyvonalú terv volt és hogy 10 százalékban elcsúszott, arról nem azok tehetnek, akik így akarták nagy lemaradásunkat egyszerre behozni.

Az elcsúszás nem aludt el augusztus elején, az éberséget látjuk, panaszkodunk minden nap, a családok szűkölködnek. És mivel magyarságunk legjobban. És mivel magyarságunk legjobban. És mivel magyarságunk legjobban.

A baj ott történt, hogy a becsületes kisgazdapárti választótömegek hátán bemászott a reakció a demokrácia sáncába. Amit a többi népek a felszabadulás után rögtön ellentéttek, tudniillik, hogy a demokratikus blokkokba, hazafias arcvonalakba nem engedték be a reakciót, azt mi a választás ítéletéből kénytelenek voltunk elűzni és még ma sem tudtuk saját portánkon, a Függetlenségi Fronton belül alapos nagytakarítást végezni.

Jól teszi népünk, ha figyelmét a gazdasági frontra irányítja. Ez mindannyiunk közös dolga, amit elsősorban rendezni tudunk, a pártközi tárgyalásokon is itt történik egymás között a megbeszélés. A gazdasági természetű határozatok egymás után látnak napvilágot, de határozatokkal nem lakik jól a nép.

Nem győzzük langolyozni, hogy a magyar demokráciának nem kényszerűségeiből kell balra tartania, nem azért, mert egész Európa ezt teszi, hanem elsősorban azért, mert a munkás, paraszt tömegek jogainak, szabadságának növekedése elsősorban nemzeti célunk.

Jól teszi népünk, ha figyelmét a gazdasági frontra irányítja. Ez mindannyiunk közös dolga, amit elsősorban rendezni tudunk, a pártközi tárgyalásokon is itt történik egymás között a megbeszélés. A gazdasági természetű határozatok egymás után látnak napvilágot, de határozatokkal nem lakik jól a nép.

A romániai választások után olvastunk olyasmint a kisgazdapárti helyi sajtóban, hogy ne nagyon törődjünk a határainkon kívül történő nagy változásokkal, ez a múltban sem volt jó az európai fejlődés, jobbratolódást másolni. Összehasonlítani a mai Európát Hitler Európájával, — az itélőképesség rendkívüli fogatékosságára vall. Akkor diktatúra szorította le az építő emberi szándékot és a vérengző imperializmus nyargalta be földrészünket, ma a szabad népek békés, demokratikus hazájukat építik. A román választások után nem nézi ki felé, nem átni azt, hogy soha ennyi magyar nem ült román parlamentben és nem védhette öntudatosan népének jogait, hazafiatlanság, nemzetünk érdekeinek semmibevevése!

A reakció nem enged, de nem kétséges, hogy most újból tagítania kell, egy-két lépéssel hátrábbszorítjuk. A munkásosztály és a parasztság, értelmiség szélesedő táborának nem tejszik ez a húza-vona, az elcsúszás apránként történő szűkítése. Gyors rohamot kívánának, ami két vállra fektetné egyszer s mindenkorra az átkos reakciót. Türelemességükben a választásokat szidják, sokan azt is mondják: hátr volt vele olyan nagyon sietni. Pedig a hiba nem ott történt, hogy választottunk, hanem ott, ahogy választottunk. Magyarországnak a második, sok dicsőséget nem hozott világháború után rengeteg pótolni valója volt. Vezetőink jól látták: ha nem igyekszünk, a délkelet-európai népek háborús érdemeik jogán mind megelőznek és megszerzik a Duna-medencében a vezető szerepet. Hogy mellőljük a korszakunk, gyorsan kellett cselekednünk és megmutatnunk: a mi népünk az úri osztály gyalázatának néma türelését mélyen meghánta és gyűlölettel fordul nemcsak a Szélesre, de az azt szülő Horthy-korszakra is. Nagy kár, hogy nem

Nemzeti érdekből, jövőnk miatt a magyar demokráciának, ha igazán a nép akar lenni, most az a kötelessége, hogy behozza nemcsak azt, amivel a háborúban, hanem amivel a háború után is bennünket megelőztek. Nézzünk csak magunk köré s vegyük újból a román példát. Románia nem élen járó állama Délkelet-Európának és mégis: 1945 márciusában, amikor a Groza-kormány átvette az uralmat, a hazatérő reakciót, Maniu-tól kiköpötték a demokrácia fömörítéséből. Mi még most sem tartunk ott! A román demokrácia a pompás választás után már a második tennivalóra lért rá: a reakció teljes szervezeti szétzúzására. Nem tűrhetjük, hogy a magyar demokrácia hosszú évekkel maradjon el a legkevésbé fejlett délkelet-európai demokráciától.

A Kisgazdapártnak ki kell söpörnie portájáról azt a reakciót, amit most már nem is tagad, hogy van csak az próbálja magyarázatni: „jogosan” fogadja sorai közé. A demokratikus összefogásban nincs helye a nagytöke érdekeinek, ki kell szorítanunk bármilyen eszközzel is a reakciót a demokratikus összefogásból.

Etől a régvárt döntő lépésből remélheti csak a magyar nép, hogy a gazdasági határozatokból valóban élet lesz és tovább haladhatunk az emberi fejlődés, szabadság és demokrácia útján. Radó István.

Az Anyag- és Árhivatal vezetőin múlik, hogy Debrecenben két hete nincs ipari áram

Már két hete, hogy a debreceni Világítási Vállalat kénytelen volt az ipari áramszolgáltatást megszüntetni és ennek következtében a ipartelepek leálltak. Két hete, hogy féltenségre vannak kénytelenek a dolgozók ezzel, mert az elektromos motorok nem juthatnak áramhoz. A „Néplap” volt az első, amely felvetette ezzel kapcsolatban a felelősség kérdését. Választ kapni rá nehéz és bonyolult utakon vezetett. Mégis sikerült megtudnunk, hogy a szénzárlatmányok elmaradásának az oka Budapestén az Anyag- és Árhivatal vezetőin múlott. A tapasztalat azt mutatja, hogy bár a széntermelés mennyisége önmagában emelkedik, az Anyag- és Árhivatal a kitermelt szénrel nem tud gaz-

dálkodni. Sokkal több kiutalást ad, mint amennyi készlet rendelkezésre áll és így fordul elő az, hogy az elsőrendűen szükséges energiatételek és nagyvállalatok hátrányba kerülnek a magánérdekekkel szemben. Hiába fizetik be jóelőre az árát, mint ebben az esetben a Világítási Vállalat is, a szénzárlatmányok teljesen elakadnak. Azt a szénmennyiséget pedig, amit le szállítani ejmulasztanak, rövid időn belül pótolni már nem lehet. Hiába volt utólag a lázas kapkodás. A Világítási Vállalat még ma sem rendelkezik olyan szénmennyiséggel, hogy meg tudná indítani az ipari üzemeteket. Feltehető, hogy ezzel a mesterkedéssel az Anyag- és Árhivatal a ve-

bányák államosításának sikerét akarja lejártni. A Világítási Vállalattól nyert értesítéseink szerint a szombati nap folyamán újabb hat vagon érkezett be, ami a napi üzemvitelt biztosítja. Miután a Vagongyár az ünnepnapra való tekintettel áramot nem kap, egyes kisiparosok kérésére, tímárok, lakatosok és asztalosok részére szombat délutántól egész éjjelen keresztül vasárnap délutánig két-három lóerős motorok számára szolgáltatnak áramot. Ha a szénellátás gyorsabb ütemű lesz, akkor talán a hét végén megindulhatnak a nagyobb üzemek is, ellenkező esetben azonban további kényszerűsünetre lesznek kité-

Húsz halálos áldozata van a szlovákiai magyarok deportálásának

A Dél-Szlovákiából deportált magyarok szörnyű helyzetéről csak most kezd látni kép kialakulni. A deportált magyar családokat a szudéta vidéken nem — amint azt szlovák illetékes helyről közölték — lakásokban, hanem ezek híján istállóknak helyezték el. Hivatalos helyen megállapították, hogy a fővárosi lapok jelentése a kényszerkitételek következtében áldozatul esett négy dél-szlovákiai magyarról sajnos, aránylag kis számnak bizonyult, mert ahol az asszony és hétnapos cse-

ez a tegnap délelőtti órákig közel húszra emelkedett. A kitelepítés elől menekülők közül tehát már huszan vesztették életüket. E 20 áldozat névsorát most állítják pontosan össze. Kiemelkedik azonban közülük a szentemenekes Bagala Gizella neve, aki 7 nappal ezelőtt szülte meg kisgyermekét s a szlovák katonai alakulatok brutálisága ezt a gyermekágyas asszonyt is, csecsemőjével együtt a vagonba kényszerítette, ahol az asszony és hétnapos cse-

esemője a hideg s az éhezés következtében meghalt. A pozsonyi rádió jelentése szerint a szlovák Nemzeti Tanács legutóbbi teljes ülésén a kitelepítési bizottság elnöke beszámolt a magyar kisebbség kérdéséről. Szükségesnek tartja, hogy a szlovák Nemzeti Tanács következtessen és határozottan szálljon síkra a magyar kisebbség kérdésének megoldására és hozzon konkrét intézkedéseket, valamint kérje fel a központi kormányt a kérdés gyors megoldására.

Megváltoztatta a NOT a kunmadarasi per elsőfokú ítéletét

A NOT-tanács ma hirdetett ítéletet a kunmadarasi pogrom ügyében. A vádlottakat nem állították elő az ítélet kihirdetésekor. Először a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság fogja kihirdetni. Az első fokon halálra ítélt Nagy János leventefőnöktől a NOT felmentette. A pogrom másik két

értelmi szerzője közül Tóth Zsigmond élettogytalan fegyverbűnösöt, Takács Gergely kisgazdapárti párttitkárt pedig halálbüntetésre ítélték 2 évi és 2 hónapi börtönbüntetéssel. A gyilkosságokban tevőlegesen résztvevők közül Kálmán Balázst 12 évi, Vóna Józsefet 8 évi fegy-

házza és Lincze Imrét pedig kétévi és kéthavi börtönbüntetésre ítélté a NOT. A pogrom többi résztvevői esetében kisebb-nagyobb szabadságvesztést, illetve felfüggesztést szabott ki a NOT. A NOT a fiatalok gyilkosokat javító nevelésre utasította.

5200 elbocsátott közalkalmazottat vesznek vissza

Szombaton ismét ülést tartott a közalkalmazottak körében történt elbocsátások felülvizsgálására alakított bizottság. A bizottság Nagy Ferenc miniszterelnökéből, Rakosi Mátyás és Szakasits Árpád h. miniszterelnökökből és dr. Rátz Jenő pénzügyminiszterből áll.

A bizottság eddig mintegy 4600 közalkalmazotti alkalmazottat vett vissza állásába és ezzel a felülvizsgálat lényegében meg is történt. Már csak kisebb számú ügy elintézése van hátra és végeredményben mintegy 5200 alkalmazott kerül vissza állásába. A hátralevő

ügyek rövidesen szintén elintézt nyerne. A visszavételről szóló határozatokat rövidesen kézhezkapják, ezért eljelen céltalan, hogy a felek a miniszterelnökségen ügyük elintézését sürgetessék.

Le akar állani az Apafi-malom

A szakszervezet debreceni titkárságához bejelentés érkezett, amelyben Harsányi Sándor, az Apafi-malom ügyvezetője bejelenti, hogy üzemet leállítja és munkásait szélnek engedi.

Természetesen „nem rajta mulott”, hogy nem kapott szemet, hogy a kazán csövei tönkrementek, miután pedig a termelés is ötven százalékra csökkent, ami a munkabér reálsíjára emelte, így hát végképpen nem érdemes neki a malmot tovább üzemeltetni.

Az adót és az OTI-t már hónapok óta sem fizette és mint írja, a ráfizetés folytán összegyűlt adósságaira mince már fedezete. (Talan ráment az ügyvédi költségre?)

Ugy tudjuk azonban, hogy a szakszervezet titkársága nem veszi olyan egyszerűen tudomásul a dolgot és a megfelelő intézkedéseket megintázza.

Mindenszent József primás szombathelyi délelőtti debrecenben felszentelte Bánáss László veszprémi püspököt. A püspökszentelésre, amely a Szent Anna-templomban folyt le, megjelent a köztársasági elnök képviselőjében a reggel Debrecenbe érkezett Bartha Albert honvédelmi miniszter.

Az egyházi szertartást a primás Shvoy Lajos székesfehérvári római kat. és Duda József hajdúdorogi gör. kat. püspökök segítségével végezték.

Felszentelték Bánáss püspököt

Vasárnap iSzacségén és Egyekén nagyarányú földmunkás szakszervezeti gyűlés lesz. A gyűléseken a földmunkás szakszervezet hajdúmezei vezetői szólnak fel.

Földmunkás gyűlések

Tegnap délután választotta meg a presbitérium hat üresedésben lévő állásra az új tanítókat.

Az I. számú tanítói állásra 71 szavazattal Makai Géza, a II. számúra pótszavazással, 37 szavazattal Erdei Gyulát, a III. számú férfitanítói állásra 55 szavazattal Kovács Mihályt, míg a IV-re Komlósi Lajost, aki 42 szavazatot kapott.

Az I. számú nőtanítói állást pótszavazással Kádár Klára (35 szavazattal 34 ellenében), míg a II. számú 55 szavazattal Kovács Gabriella nyerte el.

ÚJ DEBRECENI REFORMATUS TANITÓK

A Magyar Nők Demokratikus Szövetsége a karácsonyi akció megrendezésére nagy lelkesedéssel készül. Sörgalmas kezek készítik a gyermekruháshakát, a játékokat és sokféle apróságot, amellyel az apró szegénygyermekeket akarják megörvendezni. A karácsonyi bazár már december első napjaiban megnyílik.

Csütörtökön, december 5-én nagyszabású karácsonyi előadást rendez az MNDSz. Az ünnepi beszédet dr. Juhász Géza, az MNDSz elnöknője mondja. A műsorban szerepelnek a leányescerkék, akik betlehemes játékokat, népi táncokat és karácsonyi jeleneteket adnak elő. Szerepel a Szent László dalegyüttes kórusa is. A műsor szavaltatok tartják, előadják Ady Endre: A békeesség ünnepe és József Attila: Három királyok c. verseit. Az ünnepély zárószavát dr. Juhász Nagy Sándorné, az MNDSz elnöknője tartja.

A Szociáldemokrata Párt nőtagozata teljes testvéri együttműködésben dolgozik az MNDSz-szel, megértve, hogy az asszonyoknak párkifülből össze kell fogniuk, hogy a karácsonyi akció

Vármegyei földhivatalok a földigénylő bizottságok helyén

Az elmúlt hetekben a pártok részéről elhangzott az az egységes óhaj, hogy a földigénylő bizottságokat a földreform minél előbbi befejezése érdekében fel kell szüntetni. Ertesültünk szerint a földművelésügyi miniszter már el is készítette az erre vonatkozó javaslatot, amely a pártok hozzájárulása esetén a legközelebbi hetekben Nemzetgyűlés elé kerülhet. A tör-

vénnyavaslat szerint a községi földigénylő bizottságok és a földbirtokrendező tanács megszűnnek és hatáskörüket a vármegyei földhivatalok veszik át. A rendelet szerint a községi földigénylő bizottságok esetül csak az Országos Földbirtokrendező Tanács határozata alapján alakulhatnak újjá, vagy egészíthetők ki új feladatokkal.

Közkívánatra! December 1-én, vasárnap d. e. fél 11 órakor a Csokonai-színházban

Ejeli menedékhely

Az MKP színjátszóinak előadása. Jegyek válthatók reggel 9 órától a színház pénztáránál

MEGHOSSZABBÍTOTTÁK A TEXTILKÖNYVEK KIÁLLÍTÁSÁT

A debreceni iparkamarához megérkezett a Gazdasági Főtanács jeleirata, amely meghosszabbította a textilkereskedők vásárlási könyvének kiállítási határidejét. Lényeges kérése volt ez a kamarának, miután a területén lévő mintegy 1300 iparengedélyes közül eddig csak körülbelül 500-an adták be adataikat. A leirat azonban utasítja a kamarát, hogy az újabb bejelentéseket táviratilag közöljék a budapesti központtal.

MÉG EGY IGAZOLT NÉP-VEZÉR

Dr. Sasz Szabó Lászlót, a volt nyíregyházi ügyvédi kamara elnökét az ottani Uri Kaszinó, továbbá a Beihljen-korabeli NÉP-inókból, akik első fokon hathónapra elítéltek az ügyvédi gyakorlatról, a fellebbezést igazoló bizottság most igazolta.

EGY ÉVRE ELTILTOTTÁK AZ ÜGYVÉDI GYAKORLATTÓL DR. HUNYADI BÉLÁT

Tegnap tárgyalta a népbíróság igazolási fellebbezési tanácsa dr. Hunyadi Béla hajdúszoboszlói ügyvéd igazolási ügyét.

Hunyadit két ízben is teljesen eltiltották az ügyvédi gyakorlatról, de úgy látszik, most meg tudta találni a kapcsolatot, ahhoz, hogy egy évi kényszerpihenéssel megússza a dolgot.

Mikulás zacskó 40 fillér, Staniol cukorkához 1'40 CSILLAG könyvkereskedés PIAC-UTCA 68.

Gyapját, angorszört, nyubórt, hórészórt és mindenféle vadbórt a legmagasabb napi áron vásárolj! Friedländer Testvérek Hatvan-utca 37. Telefon: 8-24.

Szaloncukorka savanyú cukorkák állandóan kaphatók Szalkay cukorkauzamb Varga-u. 1

Új rádió, kerékpár részlet, garancia Soltész, Kálvin-tér 2.

Mikulásra ajadékokat köpkeretet válogasson a „Keretezőboltban” Piac-u. 89

MEGALAKULT A KELETMAGYARORSZÁGI SAKKALSZÖVETSÉG

A Magyar Dolgozók Országos Sakkszövetségének Keletmagyarországi Alsövetsége megalakult. Ezze az ország valamennyi kerületi egyesítés vezetése alá került. A tisztikarba az alakuló közgyűlés a következőket választotta meg: Díszelnök: Szabó Kálmán polgármester, enök: Erdei Ferenc, társelnökök: dr. Kossis Sándor, Enyedi Mihály, Nagy Endre, Sarkadi Ferenc, Lányi Barna, dr. Buttykai Kálmán, Kovács András; ügyvezető enök: Felkai Imre, főtitkár: Simon-Kovács József; titkár: Horai Károly, Kótrás László; jegyző: dr. Salánki József, aljegyző: Vitárius Béla, Bodnár Ferenc; pénztáros: dr. Szabó Ferenc; ellenőr: Kónya Kálmán, Tálas Gyula; számvizsgáló: dr. Horváth L., Laboda Antal, Barbai Kálmán; intézőtanács: dr. Keresztési István, dr. Boock Lajos, Córdás Ferenc, Tóth Béla, Tarsai György, Zombor Károly, Tóth András, Szabó Sándor, Orbán Ferenc, dr. Boda József, Sajó Sándor, Földvári József, Szabó Zoltán, Kiss Artúr; szerktáros: Lakatos István.

Az alsövetségnek eddig hét debreceni sakkgyűlést jelentette be csatlakozását, a vidéki egyesületek megalakulása után szintén csatlakozni fognak. A már bejelentett egyesületek az Alsövetségbe választott vezetőségi tagok adatait (név, születési hely és év, foglalkozás, lakás cím) december 3-án délután 4-6-ig az Alsövetség hivatalos helyiségében (Városház-utca 1. sz. 61.) felelően jelentésk be. Bejelentést kell még az Egyesületeknek tenniük, hogy az antidemokratikus elemeket nem tűrik meg tagjaik sorában. A csatlakozásokról a Debreceni MADSz szerleg vándor újság adományszolt.

Nyomozz, kutass, figyelj, igen sokan vannak! Ellenségeid ök; az ádrágitók! A te zsebed bújja, ennek lesz a kára!

Megafon-kölcsönzés gyűlésekre, ünnepélyekre, sportpályákra MAYER Emil cég KOSSUTH-u. 13., BATHYANY-u. 5. Telefon 380.

Névnapi mielőtt megvan né z z e m e

Mindig gleg a Fáb Piac-utca

Nem sze Debre

Az egész országban órással indul meg az őrzése. A kormány drárai, stáriummal kiváral, forint megrontóra, sokra, árurejtegetőkre és gítás minden megkísérlet Debrecenben vagy há értekezlet volt az Any hivatal egyik vezető t vel. Itt közölte Hajdú Debrecen főispánjával, kes hatóságok valamenny vel, a községi jegyzőkk si polgármesterekkel, h sürgősen meg kell sz megyék és városok és csoportjait.

Feltesszük tehát a kélejes Balogh és Öry fő mit tettek ennek megva. Hány ellenőrző csoport tek már meg? Hogy a meg szervezett intézke árfelbajtást? De ugyan zük Hajdú vármegye fe feügyeleségének vezet mit tett eddig az ellenő

Ismét egy rendelet, a hajtottak idejében vég kor, az Árhivatal kiűlés is. Csak a forintvédő munkáját szapulták, a árusokkal szemben néh kell állni, de hogy meg kedtek volna szembe állással, ezt könnyedén ták.

S ha most felsőbb seiben meg is szer árelenőrzést Debrecen a megyében nem, a lített piac megint tít

Mert természetszerűleg az áru is oda megy, a lenőrzik, a megye több vagy nagyközsegebe.

Súlyos károkat okoz gyasztóknak a közell térium csapnivalóan a titkaja is. Bárnyos n etve távozta és át Erőss Jánosnak, eki azzal kezdte, hogy elő gonyakormánybiztosd azonnal menesztette.

atjuk, hogy nem folyó Kálmán tanácsossal, a tusban a zöldség árát lapította meg, majd u litotta. Közben az fordult s így a nyári állapított zöldség nem debreceni piacra. So sés után ugyan most a ta az árakat, aminek nye az lett, hogy

megsokszorozott ár csak a fogyasztók a Ugyanez történt a is.

amely mos a kiehez októbert lejtölt 70 f lyett 3 forintért ker

Gyöngyös- és homoki ó

Névnapi mielőtt megvan né z z e m e

Mindig gleg a Fáb Piac-utca

ÜZENNEK A HADIFOGLYOK

A hadifoglyok hozzátartozói már most gondoskodjanak arról, hogy karácsonyra és újévre választásokat küldjenek szeretteiknek. Izléses karácsonyi és újévi választás levelezőlapok kaphatók az MKP Arany János-utcai Hadifoglykutató Irodájában. Annál is inkább irjanak ezeken az üdvözlő lapokon az itthoniak a tőlük messze fogságba szakadtaknak, mert ezeket a karácsonyi üdvözlő leveleket a szovjet hatóságok soron kívül továbbítják, hogy a hadifoglyok még idejében, az ünnepek előtt megkaphassák. Egy ilyen karácsonyi választás üdvözlő levelezőlap ára 60 fillér. A következő hadifoglyok üzennek: Bucsi István feleségének a 270/7. számú légerből, Papp István a 207/7. számú légerből, Kőrösi István üzeni a 204. számú légerből, hogy jól van; Zaharovics An-

tal feleségének üzen Árpád-tér 61., hogy címe 159/1. számú léger, Rákóczi Ferenc a 171/1. számú légerből, Fülöp Zoltán a 102/33. számú légerből üdvözlötét küldi bátyjának, Bercsényi-utca 71., Vámospécsre üzen Hamecz Mihály az 54. számú légerből. Katona Sándor a 324/4. számú légerből Józsa Kossuth-utca 388. szám alá üzeni, hogy jól van. Poppermayr Rudolf feleségének üzeni Hajdúszörmenybe, hogy jól érzi magát a 324/5. sz. légerben. Varga Gyula feleségének üzen Püspökladányba Déli-sor 32. a 66. számú légerből, hogy levelet vár. Ifj. Papp Ferenc üzen a 324/5. számú légerből üzen Debrecenbe Szotyori-utca 24. szám alá, hogy rövidesen hazajön. Borger Miklós a 324/4. számú légerből üdvözlő hozzátartozóit, Burgundia-utca 2. Simon Béla szds. Debrecenbe üzen, hogy címe: 148/5. sz.

Az MNDSz karácsonyi akciója

Meg kell még említenünk, hogy a karácsonyi akció lebonyolítására kizárólag a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége kapott engedélyt. A gyűjtőívek már el is készülték s a jövő hét folyamán a Nőszövetség tagjai megkerdük a gyűjtést. Mikor felhívjuk a város közönségének figyelmét az adakozásra, ugyanakkor figyelmeztjük, hogy kizárólag olyan gyűjtőívekre adjon, amit a városi tanács lepecsételt, mert csak így lehet biztos abban, hogy az adott összeg el is jut rendelési helyére.

Az MNDSz vagongyűrti szervezete december 1-én 5 órai kezdettel megismétli műsoros teadélutánt a káptalanban. Bevezetőt dr. Juhász Nagy Sándorné, az MNDSz elnöknője mond. A bevétel teljes összegét a karácsonyi akcióra fordítják.

Az MNDSz Piac-utca 59. szám alatti helyiségében december 1-én, vasárnap délután 3 órakor a Szózat költője, Vörösmarty Mihály emlékeztetése műsoros teadélutánt rendez. Előadó: dr. Némegy Lajosné Dienes Éva dr. ref. leánygimnáziumi tanárnő. A műsort a Dóczy-növendékek szavaltatokkal tessék változtatossá.

mivel nagyobb sikerrel járjon.

Babahálók, babafélék, játékok, karácsonyi díszek **Fülöp Lajosnál** Piac-utca 35. sz.

BURGONYA hatósági áron mázsa-számra kapható **Csengeri, Hatvan-u. 65.**

Magolcsay Nagy Mihály új üzlethelyiségében **KALAPOK** nagy választékban. Alakítást, tisztítást vállalok. **SZÍNHÁZ-ÁJTÁROBAN.**

Töltött cukorkát, karamellát, dragot **MIKULÁS ÁRUT** szaloncukorkát **HARTL-tól VEGYEN** mézet, cukrot vesznek **Cukorkauzamb Nyugati-u. 88.**

Cserépkályha, kandalló minden színben. - Átrakásokat, tisztításokat vállal. Pontos kiszolgálás **II. SZND Lajos hídföldi pártól**

NÉZZE MEG EN IS A **VAGÓ** SANDOR CÉG **RUHA** KIRAKATAIT **PIAC-U. 33. Széchenyi sarok**

ARANY-, ezüsttárgyak vétele, eladása. ORA-, ékszerjavítások ENGEL ékszerüzlet. Bonyi-áruházban.

A kszimert **WERNER** úridívatvétel ismét megnyit. Szépválaszték **KALAPOKBAN** tenérművekben és fériszövetekben **PIAC-UTCA 51.**

A Hajdúvármegyei Textilkereskedők Árubeszterző Szövetkezte **raktár és irodahelyiségnek** alkalmas udvari helyiséget keres a belvárosban. Ajánlatokat TÁM Vöröshadereg útja 89. I. em. alá kérünk

Csokonai-színház December 1-én, vasárnap délután fél 4 és este 7 órakor **Denevér** Helyettesítet. **3-án, hétfőn 7 órakor Denevér**

Kamaraszínház December 1-én, vasárnap 7 órakor **Testőr**

Nem szervezték meg az árelenőrzést Debrecenben és Hajdú megyében

Az egész országban óriási apparátussal indult meg az árak ellenőrzése. A kormány drákói szigorral, statáriummal kíván lecsapni a forint megrontóira, spekulánssokra, árurejtegetőkre és az árdrágítás minden megkísérelőjére.

Debrecenben vagy három hete értekezlet volt az Anyag- és Árhivatal egyik vezető tisztviselőjével. Itt közölte Hajdú megye és Debrecen főispánjával, az illetékes hatóságok valamennyi vezetőjével, a községi jegyzőkkel és városi polgármesterekkel, hogy

sürgősen meg kell szervezni a megyék és városok árelenőrző csoportjait.

Fel tesszük tehát a kérdést a felelős Balogh és Öry főispánoknak: mit tettek ennek megvalósítására? Hány árelenőrző csoportot szerveztek már meg? Hogy akadályozták meg szervezett intézkedésektől az ár felhajlást? De ugyanezt kérdezzük Hajdú vármegye közellátási felügyelőségének vezetőjétől is: mit tett eddig az ellenőrzés terén? Ismét egy rendelet, amelyet nem hajtottak idejében végre. Ez burkolan kifejezésre jutott már akkor, az Árhivatal kiküldöttje előtt is. Csak a forintvédők biztosok munkáját szapulták, akiknek az árusokkal szemben néha sarkúkra kell állni, de hogy maguk helyezkedtek volna szembe az árdrágítással, ezt könnyedén elamerikázták.

S ha most felsőbb nyomásra sebiében meg is szervezik az árelenőrzést Debrecenben, de a megyében nem, akkor az ilyen piac megint üres marad.

Mert természetesen az árus is, az ár is oda megy, ahol nem ellenőrzik, a megye többi városába, vagy nagyközségébe.

Súlyos károkat okozott a fogyasztóknak a közellátási minisztérium csapnivalóan rossz árpolitikája is. Bárányos miniszter sietve távozott és átadta helyét Erőss Jánosnak, aki működését azonnal megkezdte, hogy elődjének burgonyakormánybiztosává. Miképpen azonnal menesztette. De hibáztatjuk, hogy nem folytatta Móróc Kálmán tanácsossal, aki augusztusban a zöldség árát magasra állapította meg, majd utána leszállította. Közben az idő telésre fordult s így a nyári áron megállapított zöldség nem jött fel a debreceni piacra. Sok hetes késés után ugyan most felszabadította az árakat, aminek az eredménye az lett, hogy

megsokszorozott áron vehetik csak a fogyasztók a zöldséget. Ugyanez történt a bagymával is.

amely most a kiehézt piacra az októbert lejtött 70 filléres ár helyett 3 forintért került. A burgo-

nya a szegény emberek asztaláról hiányzik leginkább, a közellátási minisztérium és az MSZK jóvoltából. De a főzéklék terén sem jobb a helyzet. Ez annak a tervszerűtlen politikának az eredménye, hogy a minisztérium sem tudja, hogy hol mi és mennyi terem és nem tud gondoskodni az elosztásról sem.

Az igazságszolgáltatásnak kellene a forintvédelem egyik bástyájának lenni.

Vajjon jól teljesítette-e eddig feladatát? Bizony nem mondhatjuk határozottan, hogy igen. Bár általánosítani nem szándékunk, nem is lenne igazságos, de a dolgozók méltán teszik fel a kérdést, hogy amikor a csirketojásokat megbüntetik, az uszorosokat, feketézőket, árurejtegetőket pedig ki-

engedik. Budapestén egymás után szabadulnak ki a bíróságok és a jól fizetett védőügyvédek jóvoltából. És Debrecenben? Itt sem sokkal rosszabb a feketézők helyzete. Hány uszorosát, és árurejtegetőt ítélte el már elértentően az ítteni bíróság?

Valóban jó forintvédelmet csakis természetesen felépített intézkedésekkel lehet csinálni. A hivatalos árelenőrző csoport felállítására helyes is, szükséges is, jó is — tehát elszabotálták. De rugalmas árpolitika nélkül, amely a minisztériumra tartozik, nem képzelhető el a végül a forintfrontok möltő és mindenkit elretentő megbüntetésre szerves kiegészítése az előbbi kettőnek. Ha ezeket nem tudja egyszerre működésbe hozni, csak meddő kísérletezés lesz az egész.

Felülvizsgálják a fasisztákat mentő, baloldaliakat menesztő földművelésügyi B-listázást

Sok szó esett már a földművelésügyi B-listáról. A „Néplap” a konkrét adatok tömegét szolgáltatva, és bizonyította, hogy ez a B-lista a horhysták, fasiszták győzelmévé, és a baloldal vereségévé végződött. A bizottság munkáspárti tagja ananképpen meg is tagadta az aláírást, de a másik kettő, Busi Bálint és Jámbor Ferenc nagygazdák ezzel nem törődtek.

Olyan B-listázást csináltak, amire talán nem volt példa az egész országban sem. Jámbor, a Parasztszövetség alelnöke, azelőtt imrédysta funkcionárius megmutatta, hogy csak azokat hagyja meg, akik behódolnak a nagygazdáknak.

AZ AKADEMIA UTÁN A GAZDASÁGI FELÜGYELŐSÉG

A pallagi akadémián, amint azt már megírta a „Néplap”, olyanokat hagytak ki, akiknek multbeli ténykedése biztosított, hogy továbbra is fasiszta szellemben nevelik majd az ifjúságot. Arany Sándor és Sarkadi Kesztyűs Lajos Hitler-imádók és fasiszták, amire nyomtatott bizonyíték van. Busi és Jámbor meg is hagyták őket, Tóth Mihályt viszont, a tanárok közül az egyetlent, aki nem menekült el, persze B-listázták.

Hasonló módon csinálták a gazdasági felügyelőségen is a B-listát. A parasztszövetség sokszor panaszkodtak a gazdasági felügyelőségre, kisparasztok és nagygazdák egyaránt, persze mindegyik másképp. A kisparasztok, hogy Vigh István gazdasági felügyelő a Parasztszövetséggel paktál és a gazdagoknak igyekszik kedvezni. Ugyanezt állítják több munkatársáról is.

Jámboréknak és a nagygazdáknak viszont másokra volt panaszuk.

A legjobban Tardoskegyi Veres Ferencre haragudtak, pedig az igazgatópárti volt. Csak éppen becsületos kisgazda. Hat vármegye gazdasági felügyelője és ebben a minőségében kiadta az utasítást, hogy az újgazdákat kell mindenben előnyben részesíteni, vetőmagnál, hitelnél és másban is. A multból is ismerték jól baloldali magatartásáról. Ludovikás tiszt volt, de 14 évvel ezelőtt ott kellett hagynia foglalkozását politikai meggyőződése miatt. Most adta vissza a rangját a honvédelmi miniszter, baloldali érdemeire tekintettel. Jámborék elintézték. B-listázták a 2/b. pont alapján, azal, hogy nincs szak tudása. Tardoskegyinek nincs szak tudása, aki elvégezte az agrártudományi egyetemet, szakcikkeket írt és a földművelésügyi minisztériumtól erre vonatkozó dicső írásai vannak.

Nem kell azt hinni, hogy Tardoskegyi esete egyedülálló és talán véletlen. Ugyanúgy B-listázták Bazonyi Gézánt, Ujvári Sándort és Székely Dénest is. Mindhárom okéveles gazda, az utóbbi három gyermek apja.

A FASISZTÁKAT MENTIK A PARASZTSZÖVETSÉGIEK

Ezzel szemben bennhagyták a jobboldaliakat. Csáky Bélát, aki állásvesztésre ítélt az igazoló bizottság és vezető állásra alkalmatlannak nyilvánított a népbíróság, Pályi Ferencet, akit szintén hibásan igazoltak, de Lahosinszky Viktort és Domahidy Sándort is. Ezek tudmüllik mind nyugatosok, a régi főnök, vitéz Kovássy Lajos emberei, azé a Kovássy, aki most gazdasági főfelügyelő a földművelésügyi minisztériumban és aki hírhedt németbarát volt a multban.

Ki ne emlékeznék, hogy Vigh István gazdasági felügyelő négy vagon vetőmagot akart a Parasztszövetségnek adni? Tardoskegyi ezt ellenezte. A Parasztszövetség, mint már számtalanszor bbizonyítottuk, a nagygazdák érdekvédelme. Jámbor és Busi a Parasztszövetség fővezérei és Jámbor és Busi B-listázták. Egyszerű és világos okfejtés, bővebb magyarázat nem szükséges.

Csak egy kisse túléltek a colon. Ezt a B-listát felülvizsgálják s most már az államügyészségnek is bele kell avatkozni, mert Busi és Jámbor ellen feljelentés futott be. De fel kell figyelnie erre a földművelésügyi minisztériumnak is, hiszen a szakszervezet interpellációt jegyzett be ebben az ügyben.

SCHADEK gépészmérnökök és FRIEDRIK Kémalom-u. 4

ADAKOZZ TE IS a szlovákiai magyaroknak!

Pár napja indította meg a „Néplap” azt a nagyarányú gyűjtőakciót, mely a Szlovákiából az ottani sovinszta reakció által kiűldözött magyar véreink felségelyezését célozza.

A „Néplap” kezdeményezése bizonyára városzerte meg fogja nyitni az emberek szívét és pénztárcáját. Felszabadulás utáni nyomorúságunkban nem egyszer fordultunk már kérés szóval a magyar társadalom demokratikus rétegeihez és felhívásunk sohasem járt eredménytelenül.

Lapunk most a legégetőbb és legaktuálisabb, keserű magyar problémánkat akarja megoldani: szlovákiai testvéreinknek akarja tisztázni magyar szívvel segítségére sietni.

A Magánalkalmazottak Szakszervezetétől szombaton beérkezett 50 forinttal gyűjtésünk 450 forintra emelkedett, de egészen bizonyosak vagyunk benne, hogy elseljével szélesebb körben fogja megmozgatni Debrecen társadalmát az akció, mely a sorsüldözött szlovákiai magyar gyermekek szárait fogja minden bizonnal meleg ruhához s egy bögre tejhez juttatni.

A beérkező adományokat a kiadóhivatalunk veszi át (Bajcsy-Zsilinszky-utca 16.) naponta reggel 8 órától este 6-ig. Az adományokról a „Néplap”-ban pontos kimutatást adunk és rendeltetési helyére, a menekültek részére eljuttatjuk.

Négy hónapra ítélték árdragításért a vevőt és az eladót

Szilágyi József hajdúszoboszlói baromfitermelő a hizott liba kilogrammját 5.40 forintjával adta el Pásti Bálint budapesti baromfikereskedőnek, holott a termelői ára 4.50 forint.

A tárgyalás folyamán Pástiék azzal védekeztek, hogy a szoboszlói piacon csak az 5.40-es maximális ár volt feltüntetve, annak megjegyzése nélkül, hogy ez ter-

melői, vagy fogyasztói ár.

A bíróság, nagyon helyesen, nem fogadta el Pásti védekezését, mert hiszen egy kereskedőnek csak az ártábláról kell tudni csak, az árakat. Négy hónapi fogházra, 200 forint vagyoni elégtétel megfizetésére ítélték mindkettőjüket. Szilágyi József árdragítását pedig Hajdúszoboszlón dobszó útfő fogják közhírré tenni.

A szakszervezetek a drágaság ellen és az általános iskoláért

A szakszervezet szakmaközi végrehajtó bizottságának heti ülésén Selyem Gábor titkár és Tóth László titkár jelentése kapcsán élénk vita fejlődött ki.

Sándor László és Kovári László elvtársak határozati javaslatát alapján a végrehajtó bizottság titkársága átiratot intéz a város polgármesteréhez, hogy a debreceni tanfelügyelőség részére új helyiséget biztosítson, ami által lehetővé válik a pedagógus szakszervezet megfelelő helyiséghez juttatása is. Az általános iskolák megsegítése céljából ugyancsak megkeresik a polgármestert. Rónai

elvtárs, kereskedelmi miniszterhez azzal a kéressel fordulnak, hogy engedélyezze a kereskedelmi iskolákban a szakszervezeti óra rendszersítését.

Határozatot hoztak arról, hogy szakszervezeti és üzemi gyűlések a munkáselődök hívják a figyelmet a drágaság ellen harcra, a főispánhoz pedig átadják, hogy az árak ellenőrzését legszigorúbban hajtsa végre. Végül megkeresik az illetékes hatóságokat abból a célból, hogy üzemi pótállat, valamint a nevelési pótállat a törvénynek megfelelően visszamenőleg is folyósítsák.

Az MSZMT tehetségkutató versenye

Nagyjelentőségű az a kezdeményezés, amelyet a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság művészi téren elhatározott. Tehetségkutató versenyt rendez Debrecenben szovjet írók verseinek és prózájának előadásával s miután Debrecenben sokan vannak, akik művészi hajlamukat, előadókészségüket eddig nem nagyon fejthették ki, biztosan sokan vállalkoznak ebben az ötletes versenyben való részvételre.

A versenyt két csoportban bonyolítják le, egyikben a hivatásos művészekkel, másikkban az amatőr jelöttekkel. Minden résztvevő szovjet irodalom egy kötelező és egy szabadon választott művel vesz részt, amelyet megkaphat a MSZMT székházában. Ez lehet vers, drámarészlet, vagy próza is. A tehetségkutató verseny selejtezője a jövő hét folyamán az MSZMT székházában szakértő zsűri előtt történik, míg az elődöntő december 15-én délelőtt a Csokonai-színházban nyilvános matiné keretében lesz. Itt változatos műsor keretében döntik el, hogy ki kerül

az első közé, aki azután Budapestben az országos döntőben részt vesz. Ott alkalma nyílnhat művészi jövőjét is megalapozni, mert a zsűri tagjai a legkiválóbb fővárosi művészek és a színházak vezetői. A győztesek között 20 értékes díjat oszt ki a Társaság; első díj: hétnapi díjmentes üdülés teljes ellátással, második díj: 20 kötet különböző drámai és verses mű.

A műkedvelők közül máris sokan jelentkeztek a matinéra, aminek a műsora a következő:

- 1. Megnyitót: Dr. Sántha Kálmán: „Színház a Szovjetunióban.” Kertész Sándor előadása.
- 2. Orosz énekek. Előadja: Dalnady Géza.
- 3. „Az öngyilkos.” Arkadij Averszenko egyfelvonásos komédiája. Játsszák: Bánky Judith, Daniss Győző, Solti Bertalan.
- 4. Orosz tánc. Táncolja a Sasady Kettős.
- 5. „A csalhatatlan.” Arkadij Averszenko egyfelvonásos vígjátéka. Játsszák: Moóry Lucy, Daniss Győző, Mező Lajos. Zongorán kíséri Sebestyén András.

Sóos szabómester műhelyét Piac-u. 41. sz. alá helyezte. Udvarban

Hegeszi, esztergály vasmunkákat készít és javít. Piros Béla vasipari üzeme Péteri a-u. 32. Telefon: 267.

Angoraszórt minden tételben átveszünk Pesti-utca 43. sz.

Gyöngyös-Visontai ismét kaphatók Pótor-féle borpincében Deák Ferenc-úca 24 szám

Névnepok alkalmára ajándékait mielőtt megvenné, Kaszanyitzky Endre nézze meg üveg-, porcellán- és díszművelő PIAC-U. 57.

Mindig elegáns lesz a Fábián modellben Piac-utca 43. sz.

Rendezik a vasutasok státusát

Számos régi követelése válosul meg a vasutasságnak Otnapos kocsifordulót akarnak elérni

Értékelésre jöttek össze az ország minden részéből a kommunista vasutasok. Megbeszélést követően hajlék, az ország helyzetét, a közpolitikai eseményeket is. De nemcsak mebeszéléseket folytattak, hanem komoly és aapretó hiányosságokra mutattak rá, amelyeknek orvoslását Gerő Ernő elvárta, a vasutasok apja" még az értékelésben is jelentett.

Sok régi kívánsága válosul meg a vasúti alkalmazottaknak az új rendelkezések kibocsátásával.

December elejével megjelenik az új státuszrendezés.

Régen várták már a vasutasok és nagy megnyugvást kelt az elintézés. Az órabérek kinevezettek lesznek, a munkakör szerinti kapja mindenki a fizetését, tehát akár segédizést, akár tiszt iránnyitja a fogalmat, a fizetés a forgalmista munkaköre után jár. Rendelést lát rövidesen napvilágot, amelyre november végéig kellett az osztályvezetőknek javaslatot tenni, hogy a MÁV alkalmazásában álló, de B-listázott nők ne kerüljenek az utácsára, s azok elhelyezéséről a MÁV gondoskodik. A Vagongyár alkalmazottait érinti leginkább az a rendelkezés, amely

a munkásfeltalálók védelmét és jutalmazását kívánja biztosítani.

Azok a munkások, akik valamilyen új munkamódszert, vagy gépalakítást, esetleg aszerszámot találnak fel, vagy a termelés ütemét racionalizálják öltetés előírásokkal, az Üzemi Bizottsággal és munkaiügyi előadókkal közlik és azok kötelesek arról jelentést tenni. Ezzel tehát lehetetlennek válik az, ami a múltban volt: a munkás feltalálta és a mérnök aratta a sikert.

A fűtőházi alkalmazottak érdekét képviseli az az intézkedés, hogy ne a legjobban fizetett igazgatók és műhelyfőnökök kapják a legnagyobb szónjuttalékot, hanem

1947 január elsejéig az, aki a legtöbbet dolgozik a szénrel és a legnagyobb megtakarítást éri el.

Megváltozik január elsejével az olavult szolgálati és illetmény szabályzat is és azt a mai szellemnek megfelelően fogják átoldozni minden vonatkozásban.

Az utazóközönségnek érdekeltje is fokozottabb mértékben kívánja az olgálni a MÁV és míg eddig csak az expressz szállításokat adták ki szonnal csomagszállító kocsinál, ezután

az úgynevezett zűd szállítólevéllel szállított egyszerű csomagokat is átveheti a vonatnál a tulajdonosa.

Nem kell tehát szaladgálnia a különböző raktárfőnökökhöz és pályaszakadókhoz.

A gazdaságosság érdekében a dolgozó parasztság részére a termény, zöldség és mezőgazdasági gép szállítványokra paraszti díj szabást léptetnek január elsejével életbe.

A szociális viszonyokat is tekintetbe kívánja venni a vasút és azok, akiknek megélhetését biztosító földművelésügyi, ártell, a helyüket adni a csak fizetésből élőknek.

A vasutasképzés terén jelentős lépéseket tesznek, amikor felállítják a Központi Oktatási Bizottságot Budapestben és valamennyi Üzletvezetőség területén. Ez a bizottság szervezi meg a szakoktatást, amelyre tehetőségük alapján munkásokat, altszaktel, és segédtszaktelket hívnak be és képeznek tovább. Lehetőséget nyújt arra, hogy mindazok, akikben képesség, tehetség és szorgalom van, bármely fizetési osztályt elérhessenek.

Az elavult rendeletek, amelyek a vasúti fennállása óta támogatást kaptak kibocsátásra érthetetlen nyelven és szövegezésben, február elsejére átvizsgálandók és helyette világos, mindenki által könnyen ér-

telmezhető formában kerülnek kibocsátásra.

Mindenkire a vasutasok azzal váaszoltak a konferencián, hogy az eddigi megjavított kocsifordulót is még rövidebb időre korlátozzák, mégpedig legalább öt napra.

A hányaszok képviselői pedig, akik résztvettek az értékelésen, biztosították a vasutasokat, hogy javítanak a szénzállítványok minőségén és a téli folyamán nem kell küzdeniük a sok meddő, kö és homokkal kevert fűtőanyagga.

Ezek a bejelentések nagy megelégedést váltottak ki a vasutasság széles rétegében.

A NÉP LAPJA
NEPLAP
December 1-ig ingyen kapja, ha MA előfizet.
Előfizetési díj egy hóra 10.— Ft
Heti díj 2.40 Ft
FIZESSEN ELŐ MÉG MA!
Előfizetnek a „Néplap”-ra 1946 dec. 1-től. Az előfizetési díjat nyugta ellenében kiegyenlítem.
Név: _____
Lakás: _____
Aláírás: _____

Három külvárosi telepre zsúfolódik össze Debrecenben a nyomor

A városi élet kezd bekebeli szintet érni. Jó ruhás apak szelik az utcákat bundás hölgyekkel. Autók, villamosok közlekednek, a kirakatok nagyágig telve szobnél-szobnól dolgozók. A csarászdák fínom süteményei csalogatnak és a virágüzletek rózsabimbói kihívóan kacérkodnak. Békés polgárok leeresztelt redőnyei mögü rádió zené és megelégedettség áramlik.

Ez a város élete benn, de más a külvárosé kint.

A tüzelaktanyában valami még rémlik a múltból, de a laktanya varán valóságira ébredünk. Emberek élnek itt, a romházak lakói, a szűkségakók.

Vagy ötszáz személy lakik a Kaszárnyában. Nem minden család szerencsésen, de a lakók 25 százaléka teljesen nincstelen.

Külfönsen a fogda és a kántin lakói elesettek. Emberileg el sem képzehető körülmények között élnek: a régi fogda 2x2 méteres szűk celláiban négy-öt személy van összehúzóva. Fényes nappal is olyan sötét van benn, mint a pincében. A hatalmas rúdos ablakot téglával berakták, csupán egy féltégányi lény van, amely a világosságot és a szellőztetést szolgálja. Nincs semmi melékhelyiség. Az összes vagyunk ott az egy helyen van, egy öszozákot úgy, vagy a hűtőbeton a fekvőhelyük. Van olyan csa, ahol négyen laknak és a rajtuk lévő rongyoknál egyebük nincs. Naponta egyszer esznek s ennek az élelmiszernek az árát is úgy szerzik meg, hogy az udvaron a nagy trágyadombból szedik elő az ócska áskálónak benne, megkeresnek áskálónak benne, megkeresnek 2-3 forintot is.

A városi barakklakásban valamivel jobb a helyzet.

A három barakképü etben 30 család lakik. Van itt mindenféle: túdk, és szaharin árus, munkanélküli és a favágó és az utcaapró már a biztosabb foglalkozások közé számít. Sok a gyerek, csak úgy hemzseg tőlük a barakképü. Arra kíváncsi csahol, de nem tudni, hogy ki a gazdája, mert minden lakásnál ismerős. A barakk törtéet pátkányok szűrkálták össze, de ezenkívül van itt másfajta fereg is, ami a nyomorúságon ésszködik. A polgármester, vagy más hivatali személy, ha szemlélt tart, egy-két lakásba mer csak benézni, ahol a tisztaság megfellelnek látszik.

Az itt lakó családoknak, ahol a csahádapa dolgozik, heti keresete átagosan 30-35 forint. Ebből havonta 15 forint lakbért fizet és élni kell belőle hét-nyolc főnek.

A szegényház már a helyi tornáca. Itt az intézményes nyomor tanyázik.

NÁ 185 elaggott szegény férfi és nő, mint tehetetlen gyermek, várja a közelebbi halált. Az udvar gondosan kezelt. Egy-két öreg seprget, aki még fenn bír mászkálni. Tisztaság szempontjából az udvarra nem lehet panasz, egyes lakószobákban azonban már más a helyzet. Itt az öreg emberek a szó szoros értelmében cafatokban lóg a ruha. Fehőnemű nincs rajtuk. Az ágrakon sem takaró sem pedig huzat nincs. Kisakadrozott szálmazsákon fekszenek, amelyből porvakent hull a szalma. Fűtés nincs a szobában és az öregek vacogó fogakkal gubbaszlanak és húzzák magukra rongyrukat.

Vajjon, akik az Alföldi-palotában laknak, látják-e már ezt a feneketlen nyomort és gondolták-e arra, hogy nem minden ember ésszköztalanul és nem minden ember eszik jobbná-jobb falatokat?

Flanel és matlassé RÓZSA
pongyolák, ruhák
DIVATHAZ
Alföldi palota

SZLOV

Rendezz

Az egész magyarság félelemmel és lelékzetvi tekintet észak határainak kedt véreink felé. Mind érkező a nyugtalanítóbban lántóbb hírek, rádiók és helyszíni tudósítások. Bence olvassuk a menétal elmondott élmény színté képtelenek vagy fogni, hogy mindez 1944-től, egy olyan súlyos emésztő világegés után, lyen, a csak alig emul világháború volt. Értelünk az események el az elmúlt háború éppel gyűlölség, a féktelen és zés túltengése ellen fent ottanták oly bőven vért lág szabadságszerető minden ember számára. jék egyszer és mindenki lelemnélküli és szabad tőségét és előfeltételeit.

Az Aranyk gazdát cse

Alig három hete Észak-Csalóközben, az ján, ahová gyermekkor emléke fűz, ahol rokona ládom, barátaim és jó régi falak és ismerős ölelétek magukhoz, mi érezték volna, hogy egy halálraélt nép utolsó kézzszorítása len Riadtak, sápadtak voltak és a félelem lidéce szemekben. Éreztek sorsukat, de hogy men van hozzájuk az ítélet közel se remélték. Pedt kiméltelen volt az a cs kis csallókői falvaka Jókai Aranykertié. Jók kertjének ősi magyar napjalkat-élték és vala hetetlen szorongással az ismeretlen jövő eléb.

Az utolsó levél hevtém, amit az elhuro kezébe öta Csehszlovákia. Az írója neve írta. Egész drámaszerű kozik ki a történeti traktusa és szinte öszzef papírra vetett sorból.

Borzalmas napok — írja a levelében — ták a szomszéd falvaka Szemetet... még szom dött a dolog, katonák kerítették be a falut, virradóra tudták végre ellenállás volt, mind sok a halott... egész metesen bügtak az U autók, melyeken szállt gyarokat... eddig azt csak a rabokat köt holnap talán mi követ Hát bekövetkezett v nem akartunk elhinni. Az Aranykert valc szerél...

Valahol tévesztet

A bekövetkezett trpszihóza illi meg Magyarazatot próbál de sehogysem találtató feleletet a felt problémákra. A súlyos a felvidéki magyarsá gyetlenül a fejére indokolható csak egy kodással, hisz éppen nyugtatására nem

Vadrep
olajra be
vagy meg
Rex olajmal
Somogyi-

ELEFÁNT

Írta: GÁLL ZSÓKA

félig ülve, félig nekitámaszkodva a gubancos csirketollal megömött, sárgás, foltos párnának. Vékony karjai erőtlennék. Alig bírják tartani még a sorány felsőtestet is. Lapockája elesen ugrik ki az ingéből s két száraz melle úgy lapul ráncosan mellkasára, mint két aszirtatlan kenyérlángos.

De a lába... a lába...!
Hát csoda, hogy az ura otthagya s az orvosok valami ílyet mondták: Elefánt... Nem csoda. Igazuk volt. Látott ő már elefántot. Egyszer Szentistvánkor Pesten. Ott állógált és nagy füleivel legyazta magát. Látta a lábát is, emlékszik arra. Olyan lába volt az elefántnak, mintha nehéz, nedves agyagból gyúrták volna. Dagadt, idomatlan... olyan, mint az övé.

Az ura is csak nézte, nézte, csóválta a fejét. Aztán már a fejét sem csóválta, csak elment.

Mint két hasdó... Cölöp... Agya... Elefánt... járt az eszében és nyögve lechélődött az úgyról.

Sietve öltözködni kezdett. Valami zsákzerű holmit ráncigált magára. Ki sem moshatja, mert szíjjelmenne. Műrost is, ócska is. Mire félhetett dudált a gyár, hint volt a kopun. Ormótan cipőjével — még Kovács hagyta itt — és rettenetes lábdal úgy csoszogott, mint egy öregasszony.

Könnnyű az öregasszonyoknak!
Ahogy a sarokra ért, azt érezte, hogy a madzag, amivel harisnyját megkötötte, megcsuszka. Magált hát, letette vharvert, keménypapírfenékű kosrát és óvatosan körülnézett, vajjon nem jön-e valaki. Felhústa szoknyáját s mint egy nagy káshurka, újra előkeltelkedett a lába.

Téged hízallak... Ó hárcsak sose látnád már többet...! — keseredett neki s dühösen görsesterdotta harisnyakötőjét. Hadd vágja, hadd szortssa!
Befordult a fútcára. Két gyerek állógált a sarkon. Na, ezek is korán elindultak az iskolába! Komolyan tárgyálnak a gyerekek.

Tegnap láttam egy népit... Nem hiszed?... Földig ért a fülbevalója... Mikor lépett, mindig csengett... Aranyból volt... Nem hiszed?...
— Csengett?... Nem haudsz?... Te... Láttál már olyan nagyhosszú pipát...?
— Milyet?
— Olyat, mint ez a járdá... olyan nagyhosszú pipát... Láttál?

A gyerekek éppen valaszolni akurt, amikor rápillantott Kovácsné lábára. Rácsodálkozott.
— Nézzed már!... Két lába összenőtt!
Rászólhatna, ráripakodhatna a gyerekre, de nincs ereje hozzá. Hát ezek is észrevették! Legtöb, ha meg sem hallja az ember.

Fel kéne kelni! Fel bizony...! Ideje volna! — molyogja magában.
Reggel van, ősz van, köd meg hideg. Az ablak előtt egy napraforgókór szomorkodik. A ják dgti csupaszok, csepeg róluk a köd. Cseppenként. Kopp... kopp... Hallani lehet.
A szomszéd dísznőla mellett acetfa meredez. Belgitszik az is. Valami újságpapír akadt fel rá. Tegnapelőtt kömüvesek dolgoztak Jamborekánál, azok hozták ebédet benne. Zsíros újságpapír. Ott tévözdi, lengedez az acetfa.
De jó is a kömüveseknek! Dolgoznak, egészségesek. Jaj, fel kéne kelni! S ő mégis itt fekszik a szédobált lomok között. A kályhánál két darab ja. Na attól sem lesz meleg! A tejesfazék féloldatra dől az asztalon. Mosatlan. Abban is régen nem volt tej. Eppen belelátni. Az étel nyoma ott van a kármán. Tegnap paszuly, holnap paszuly, holnapután megint paszuly... mindörökké paszuly! De még szerencse, hogy az is van. Ha spórol, négy-öt jözetre jutja.
A köcsög szájjánál kenyérhaj.
Azt is meg lehetne enni. De ha felkelne, kétre már ott is lehetne Kormos nagyságoséknél. Ma éppen szerda van. Egy napra két forint. Sok pénz az... rengeteg!
Beezeg meg Kovács itt nem hagyta, csak kardcseny meg hüsvét előtt ment át a fűszeresekhez, úgy félig-meddig szivességből. Segített a nagytakarításnál. Meszelték, síroztak. De Kovács elment valami nőszemélylyel, biztosan azzal a Vidvával. Még azt sem tudja, kivel.
Könnnyű a kömüveseknek! Debrecen... Pest — mindegy azoknak, csak nagyfróccs legyen, meg féldéci... ötven... száz... ezer féldéci!
— Parancsol még egyet, Kovács úr?
Emlékszik rá. Egyellen-egyszer ment utána az urának a korcsmába. Ott sustorgott Vidvával egy asztalnál, s a korcsmáros ott hajlongott.
— Parancsol még egyet, kedves Kovács nagyságosúr...?
A baj nem is itt kezdődött. Régebben, még lány korában, mielőtt Kovács elvette feleségül, De boldog és gondtalan volt még akkor! Bőrgyárba járt s vasárnapi pontent táncolni. Moziba, színházba vitte Lajos. Aztán a szívével lett valami baj. Előbb csak szeretett volna nagyot, melyet létezeni, de nem tudott. Később a boka is megkékült, megdagadt. Aztán fejebb, a lábára is. De ez már mintha nem is a szíve miatt lett volna. Az orvosok csak vonogatták a vállukat, nyomkodták a lábát, s ahogy a hüvelykujjukat odanyomták, a helye lilás lett és sokáig úgy is maradt. Az orvosok csóválták a fejüket.
— Mi a bajlalkodása az urának?
— Kömüveség.
Megint megcsóválta a fejüket, leppintettek, s valami olyat mondtak:
— Elefánt...
Gyorsan lerántja magáról a takarót a ott marad

SZLOVÁKIA 1946.

Rendezzük végre közös dolgainkat! A szlovákiai események mérlege

Az egész magyarság szorongó felelősséggel és lélekzavarral tekint az észak-határainkon túlrejtett véreink felé. Mind sürűben érkezők a magyarok elhurcolásáról a nyugtalanítóbban nyugtalanítóbb hírek, rádióközlemények és helyszíni tudósítások. Megdöbbentően olvassuk a menekültek által elmondott élményeket és szinte képtelenségünk vagyunk felismerni, hogy mindez 1946-ban történik, egy olyan súlyos népköztudósítást követően, mint amilyen a csak alig elmúlt második világháború volt. Ertelmenlül állunk az események előtt, hiszen az elmúlt háború éppen a faji gyűlölet, a féktelen nemzeti öntudás túltengése ellen folyt, azért ontották oly bőven vértük a világra szabadságszerető népei, hogy minden ember számára kiverkedjenek egyszerű és mindenkorra a felelőtlenség és szabad élet lehetőségét és előfeltételeit.

Az Aranykert gazdát cserél

Alig három hete jártam túl Észak-Csallóközben, az ősi Somorján, ahová gyermekkorom összes emléke fűz, ahol rokonaim és családom, barátaim és jó ismerőseim, a régi falak és ismerős utcák, úgy érezték magukhoz, mintha csak érezték volna, hogy egy süllyedő, halálraült nép utolsó ölelése, utolsó kézzorítása lennének. Riadtak, sápadtak voltak az arcok és a félelem lidérces lohogott a szemekben. Érezték beteljesülni sorsukat, de hogy mennyire közel van hozzám az ítélet napja, azt közel se remélték. Pedig nagy és kíméletlen volt az a csend, ami a kis csallóközi falvakat megülte. Jókai Aranykertje, Jókai Aranykertjének ősi, magyar falai végső napjait éltek és valami kibeszélhetetlen szorongással tekintettek az ismeretlen jövő elébe.

Az utolsó levél hever itt előttem, amit az elhurcolások megkezdése óta Csehszlovákiából kaptam. Az írása november 19-én írt. Egész drámaiságában bontakozik ki a történeti tragédia a pár kusza és szinte összefüggéstelenül papírra vetett sorból.

Borzalmas napokat élünk át — írja a levelemben —, ma hurcolták a szomszéd falukat, Gúrtot és Szemetet... még szombaton kezdődött a dolog, katonák esendőrök kerítették be a falut... csak ma virradóra tudták végrehajtani, sok ellenállás volt, mindkét részről sok a halott... egész éjjel féltelmesen bígtak az UNRRA-teherautók, melyeken szállították a magyarokat... eddig azt hittem, hogy csak a rabokat kötik meg... holnap talán mi következünk...

Hát bekövetkezett valóban, amit nem akartunk elhinni. Az Aranykert valóban gazdát cserél...

Valahol útát tévesztettünk

A bekövetkezett tragédia súlyos pszichózisra illi meg a lelkiünket, Magyarzatot próbálunk keresni, de sehogysem találunk megnyugtató feleletet a feltűnő nehéz problémákra. A súlyos ítélet, amit a felvidéki magyarságnak oly kegyetlenül a fejére oltastak, nem indokolható csak egyoldalú vádaskodással, hisz éppen a lelkek megnyugtatóra nem elégségesek a

események negatívumokat magukba záró, vádaskodó szavak. A felvidéki magyarság szomorú sorsa sötét fantomként rávetíti árnyékát a mi arcunkra is. Érezzük önkénytelenül, hogy az ítélet a mi vállainkra is ránehezül egész terhével és valami nagy történeti tragédia félelmes perspektíváit rajzolja ki előttünk. Mert érezzük azt, hogy valahol útát tévesztettünk. Valahol az elmúlt időkben érlelődött ez a sors és történelmünk műhelyében nagy mértékben járultunk hozzá önön balsorsunk kialakításához.

A szlovák nép bitor cselekedete felett egyszer ítéletet mond a történelem és ítéletet mond felette a szabadságszerető világ nagy ember közössége is. Ahogy visszaemlékszem az otthon töltött pár napra, egyik barátom súlyos és vadoló szavai esendülnek meg a felemben.

Sajnos, a felelősség áthárítása mind nem lesz elégséges ahhoz — magyarázta —, hogy a bajokat jótégye és a mi jóadag és régi keleti, nemzetiségünk ellen elkövetett politikai balfogásunkat eltakargathassa. A régi politikai türelmetlenség, a faji megkülönböztetés, a csufondároskodó fölény s „a kása nem étel, tót nem ember” keserű szatirja, a meggon-

dolatlanul eldördült sortűzek most visszahullanak a magyar nép arcába, keserű pörlyöcsapásokként. Sajnos, mi magyarok keserű árat fizettünk nemzeti türelmetlenségünkért, keserűen adta fel a történelem ismételtlen a nagy leckét és azt hiszem, örök időkre tanulunk belőle. Szlovákia most lépett rá arra az útra, amit velünk a sors kegyetlenül megfizettetett. Vajjon rádöbben-e Szlovákia, hogy nemcsak mi, de ő is, valahol utat tévesztett?

Örökre így rendeltetett?

Milyen különös játéka a sorsnak: egyik dunavölgyi néptársunk szellemisége sem szolgálta ösztönben és odaadással a kelet-európai sorsközösség és összetartozás gondolatát. Ady Endre és Bartók Béla, József Attila és Gellett Sándor, a magyar szellemi élet legjobbjai jártak az élen és mutatták az utat, mely a helyes megközelítéshez vezetett. Amikor Bartók Béla a szlovák és román népdalokat összegyűjtötte, tulajdonképpen azt a régi adósságot törlesztette, ami máig kiegyenlítetlenül terhelte rossz nemzetiségi politikánk számláját. Ady Endre-nek köszönhetjük a magyar, ro-

mán, szláv bánat közös gyökereinek a feltárását, azt a nagy tanulságot, hogy az itt élő kis népek közöledésének egyetlen lehetősége az, ha rádöbbennek közös, gyarmati sorsuk áldatlan állapotára. Ha rádöbbennek arra, hogy mindnyájan elnyomottak, kisémmizettek, kizsákmányoltak voltak hosszú évszázadokig és csak egyedül e közös sorsra való rádöbbenés feleltetheti el velük a múlt összes vétkét és az egymás ellen elkövetett hibákat is. Ha végre József Attila harcos programja rajzolódik fel a dunavölgyi égre és az itt élő népek szabadon próbálnak hozzáfogni e nagyszerű program megvalósításához:

Rendezni végre közös dolgainkat
Ez a mi munkánk és nem is kevés...

Sajnos, a szlovák események egy cseppet sem mozdították ki a holtpontra jutott ügyet végzetes mozdulatlanúságából. És hogy ez a közös program még jó hosszú ideig csak program fog maradni, ahhoz a jelenlegi szlovák politikai vezetés nagyban hozzájárult. Talán majd a jugoszláviai és romániai fejlődés megérletti Szlovákiában is a helyes mérlegelés és politikai megközelítés gondolatát. Akkor talán mégis be fog következni az annyiszor elodázott, de immár mind aktuálisabbá váló dunavölgyi együttműködés és végleges egyesülés is.

Komjáthy István.

SEGÍTSD TESTVÉREIDET.
ADAKOZZ A KIÜLDÖZÖTT
MAGYAROKNAK!

„Mindenünk odaveszett, béresek lettünk“ Megérkezett az első levél a deportált szlovákiai magyaroktól

Megrázó levelet hozott a posta Csehszlovákiából Szabó István elvtárs képviselőnek, az MKP megyei titkárnak. Unokaöccse az utóbbi napok híradásából jöjjemert Kőbölkutól írja meg benne a magyarok deportálásának borzalmait.

Kedves Pista bátyám! Bizonyára néz, hogy honnan írom e levelet — kezdődik az írás. Sajnos, a sírjaimhelyről. Hogy hogyan kerültünk ide, arról bizonyan értesült már a pesti rádió híreimből.

Folyó hó 16-án kaptuk meg a kitelepítési értesítést, amikor én Pozsonyban voltam és táviratot küldtettem. A falit már 15-én katonaság fogta körül. A községet elhagyni nem lehetett és este 6 óráig az nőtárs nap még az utcára lépní is tilos volt. Hétfőn este 5 óra körül érkezett a faluba és kedden reggel már meg is kezdtek a hurcolást. Kilencekór mihozzánk is jöttek, de minden zárva volt.

Voltak vagy huszan. Anyus a súlyos gondok által megbőve az egyben fektűt. A konyhából és a szobából mindent fektűt, kivéve azt, amit rakodás közben (körülbelül 2-3000 eszkorona értékű holmit) elloptak. Az állatok és a többi sok minden, amiért annyit dolgoztunk, mind ottmaradt. Aki szembezállt a katonákkal, azt minden nélkül megköltőve dobták a vagyonba.

Kölnig jöttünk vonaton és itt szétosztottak bennünket, 22 családot Kolin-járásban szétválasztottak, a többit Prága környékére vitték (mintegy 120-130 család). Apuszt és engem is beosztottak egy gazdához szolgálni. Egy évig kötelesek vagyunk ott maradni. Bordásekat Prága környékére vitték. Nagymamának nem kellett csak kijönni, meg Jóska bátyámnak sikerült betegsége miatt otthonmaradni. A nyílasokat és akik Magyarországra való kitelepítésre vannak kijelölve, azokat nem hoz-

ták. En is éppen azért jártam Pozsonyban, hogy jelöljenek ki.

Kőbölkuton maradt vagyonnunkra már úgy is keresztet vehettünk, hogy ott most mi lehet, azt nem tudom. Mikor minket hoztak, akkor állítólag még újabb 80-nak hordták értesítést. Hát így eddig munkánk eredménye odaveszett és béresek lettünk. Még gyárba se lehet menni, csak a legutolsó munkába. Innen, ha csak egy mód van rá, nagyon szeretnénk megszabdujni, mert csak keserűség lesz a kenyereink. Szeptember óta a csapások sorozatainak éretek bennünket.

Kérem, szíveskedjék utánajárni, hogy átmelessünk, mert itt kibírni nem tudjuk. Üdvözlötünket küldjük mindnyájuknak

Sanyijuk. Eddig tart az első hozzánkjutott levél a deportálásból. A csehszlovák Kolin-járás Velin falujából. Sok ezer magyar család került hasonló sorsra, legfőképpen azok, akik demokratikus bajoldali meggyőződésükért mindenkor bátran kiálltak, a fasiztát pedig még most is szabadon járkahtának. A levélhez — úgy gondoljuk — nem kell kommentár.

Kuss, büdös paraszt

Hat éven át gürcöltek és robotoltak, gazdagították Vásáryék vagytonát, az utolsó évben harmadában művelték a szepesi lányan a földet Szűcs Gáborék. Adót és minden mást ők fizettek a szerződés szerint, Vásáryéknak a kétharmad tisztán maradt. Most aztán kijelentették, nekik nem kell ezen-től részes munkás, csak cseléd. Közben Szűcsék terményének egy-részét visszatartották azon a címen, hogy nincs rendezve az adó. De ez még semmi. Szűcsék szer-zéseit Miklós úr felszámoló-kor elvitték, hát ezt megtartja ma-gának. Felvitették más cselédholmit is a padlásra, bútor és csizmát s azt sem akarja kiadni.

Birkát is igényelték Szűcsék a béhészcsabai tenyészállatokból a etették az állatokat, amíg volt mivel. Aztán Vásáry Miklós kijelentette, hogy az ő nevére adták az állatokat, Szűcséknek fel is út, te is út. Ez különben vonatkozik mindenre: se csizma, se szerszám, se bútor, semmi sem ad ki nekik. Perelhetnek: ügyvédbe kerül, meg időbe. Végül ott van a független magyar bíróság, legfeljebb elme-gy a kedve a parasztnak, hogy egy Vásáry ellen fel merjen lázadni.

Nyugodtan tehetik ezt a Vásáry-testvérek, hiszen eddig sem történt semmi bajuk. Félnek tőlük még mindig, tartják a tekintélyt erősen. Tudja ugyan rójuk mindenki, hogy népellenségek és csak úgy feszíti őket az úri gőg, semmibe veszik a szegény embert és állat-ként kezelik. A földjét elvették Miklós úrnak, mert bizonyosjó-dott, hogy népellenséges volt. Mégis szabadon jár, a népiújgyűléség nem emelt vádat ellene. Nem tudni, mire várnak. Talán népitételre?

A „Szabad Nép“ debreceni művészeszije

Debrecen közönsége rendkívül érdeklődéssel várja a „Szabad Nép“ december 7-én az Arany Bika dísztermében rendezendő irodalmi és művészeljét. A kultúr-est célja az, hogy a legszélesebb rétegekhez, azokhoz a dolgozókhöz is, akik áhívozzák a szépet, de kevés pénzüs miatt nem tudnak hozzájutni, elvigyék és megközelíthetővé tegyék számukra a legmagasabbrendű művészelet.

A „Szabad Nép“ irodalmi és művészeszije szereplőinek névsora és az általuk előadandó művek biztosíték arra, hogy az a törekvés maradéktalanul sikerül is. Közreműködik Zathureczky Ede, a Zeneművészeti Főiskola igazgatója, a világhírű hegedűművész, valamint Veress Sándor, a Zeneművészeti Főiskola tanára, aki nemcsak előadóművészként, de zeneszerzőként is hírhedves. A két kiváló művész Purell suitejét és Veress II. szonátáját adja elő. Laezy Géza, a kitűnő író novelláit olvassa fel s akik tudják, hogy milyen elsőrendű mestere ez a ma talán legfranciásabb írónk ennek a műfajnak, különös vára-kozással tekintenek elébe. Illosvay Katalin, a Nemzeti Színház művésznője József Attila verseit és dalokat ad elő. Ladányi Ferenc, a Nemzeti Színház debreceni származású művésze pedig — aki évekig volt-megbecsült tagja és rendezője a Csokonai-színháznak — Ady, Tóth Árpád és Juhász Géza verseit szavalja.

A nagyszabású művészeljettel 1-5 forintos árban a Szabadság-könyvesboltban, a városháza épü-letében kaphatók.

Adózás, könyvelés:
könyvelési szakiroda.
Vörösmarty-u. 24. Tel. 117.

KOLOSZVÁRI GÁBOR úrdivatszabó
olcsó fazonárak
SZENT ANNA-UTCA 1 SZÁM

Kalapja ifj. Dalmi
pizmos, formáltan, szak-szorden tisztítja, festi, formázza
Mihály kalaposm. Vár u. 2. — Új kalapokban nagy választék

A Budapesti nyersbörgyűjtő
és Elosztó Szövetkezet fiókraktárát Debrecen, Hid-utca 4. szá-lal helyezte el, onnét fogva értesíti a környékbeli nyersbör-gyűjtőket, hogy a raktár

1946 dec. 1-én működését megkezdte
Felkérjük az összes Debrecenhez tartozó kereskedőket, hogy áruikat raktárunkba két hetenként szállítsák be. További fel-világosításai a raktárvezető szolgál.
A Szövetkezet megbízásából: KENDERESI LASZLÓ.

Rádiójavítás,
eladás, vétel, Villanyszerelés
olcsó árban.
Fehér Lajos
Rákóczi-utca 40.

Hó-sárcipők,
gumicsizmák
autógumikat és kerékpár-gumikat szakszerűen javít
felelősséggel, a régi közismert
Vágó László
gumijavító, Plac-utca 80, udvarban

Vadrepçét
olajra becserélünk
vagy megvásárlunk
Rex olajmalom
Somogyi-Bacsó-u. 3

MA sörözzünk a PÁLL SÖRÖZŐ emeleti nagytermében Uj telefonszám 171

Közellátás

Cukorkiosztási tájékoztató. Felhívja a közéleti igazgatóság a fűszerkereskedők figyelmét arra, hogy a novemberi és decemberi cukor kiosztása a következőképpen történik: A kereskedők a kért mennyiségű cukortáblákat begyűjtik a fogyasztóktól, a begyűjtött mennyiséget és utalványokat a nagykereskedőknél elszámolják és az elszámolás alapján közvetlenül a nagykereskedőktől kapják meg a cukormennyiséget. A cukorjegyeket a kereskedők cukornemenként 100-as táblákba ragasszák fel. Cukorkiosztásra kijelölt nagykereskedők: Fűszerkereskedők Arubeszterő Szöv. (Páv) Piac-utca 41., Kóntsek Géza KRT Kossuth-utca, Hanga Kirendeltség Bösörmenyi-út, Bajomi Ernő Piac-utca 69. sz.

Felhívás a pékmesterekhez. Felhívja a közéleti igazgatóság a pékmesterek figyelmét arra, hogy az 1-2 éves gyermekek részére kiadott novemberi és decemberi pótkenyérjegy csak cukorkiosztási céllal szolgál, így kenyérgyártásra az 3 dekagrammos pótkenyérjegyek érvénytelenek, tehát beváltani ezeket nem szabad.

Olajutalványok érvényesítése. A 92.584/1946. XII. K. M. számú rendelet szerint felhívom azon termelőket, akiknél az 1945/46. gazdasági évben valamely terménykezelésük által kiállított, de beváltásra még nem került zöldszínű olajutalványok vannak, hogy azokat érvényesítés végett a Terményhivatal Helyi Kirendeltségénél: Debrecen, Vörös Hadsereg-útja 69. I. em., szolgáltatassák be. Az olajutalványok érvényesítési határideje 1946. december 15. Ezen időponttól túl igényt támasztani nem lehet. Minden egyes termelőt, akinek olajutalvány van birtokában, saját érdekében figyelmeztetek, hogy az utalványok érvényesítése iránt szükséges lépéseket mielőbb tegye meg. **Óry István** közellátási kormánybiztos, főispán.

SAKSZERVEZETI HIREK

A nyomdász szakszervezet vezetősége felkéri a nyomdák bizalmi feladatait, hogy vasárnap reggel pontosan 9 órára küldöttjellel üsse szíveskedjenek megjelenni Arany János-utca 39. szám alatti székházunkban. — **Kertész szakszervezet** ma 9 órakor közgyűlést tart. Megjelenés kötelező. Tagdíját mindenki rendezze. — **Hűsipari munkások** ma 9 órakor gyűlést tartanak. Megjelenés kötelező. — **Házfelügyelők szakszervezete** ma fé. 9 órakor rendezze havi taggyűlést tart. — **A népművelés szakszervezet** Arany János-utca 2. sz. I. emeleten lévő irodahelyisége a II. emeletre lett áthelyezve december 1-től kezdve (SZIT helyisége). A népművelés iskolát december 1-től kezdve felállítottuk. Ugyanebben a helyiségben klubot állítunk fel szórakozás és szakszervezeti élet céljára. Vasárnap, december 1-én lesz 13-40 érig a két szakszervezetnek a vizsgája. A vizsgázatók bizottság tagjai december 1-én 10 órára jelenjenek meg az új helyiségben. — **Fodrász szakszervezet** vezetősége hétfőn fél 6 órakor ülést tart. — **Élelmiszeri munkások** kedden 3 órakor bizalmi és üzemi bizottsági ülést tartanak. — **Kereskedelmi alkalmazottak szakszervezete** hétfőn 4 órakor folytatja a szakszervezeti szemináriumot. Előadó Faragó József kertész lesz. Minden kereskedelmi alkalmazottnak kötelessége résztvenni. — **A városi szakszervezet** kedden 3 órakor össztagsgyűlést tart Arany János-utca 2. szám alatt. — **MÉMOSZ** HKI Szerdán 3 órakor taggyűlése tartunk. — **Magánalkalmazottak szakszervezete** közli, hogy a szakszervezeti szeminárium hétfőn délután 6 órakor folytatódik a szakszervezetek központi nagytermében.

HIREK

Sikeresen dolgoznak a debreceni uttorók

Kevesen ismerik és sokan idegenkedve személik még ma is a Gyermekekről Uttoró mozgalmát. Idegenkedve, mert hiszen nem is olyan régen, alig 2-3 hónapja dolgoznak a lelkes vezetők, Molnár Erzsébet, Szabó István és mások, hogy a 6-14 év közötti fiúk-lányok jó nevelésében, hasznos és szórakoztató tevékenységekkel, színjátszással, énekekkel és szavallással, testgyakorlattal töltseik szabadidejüket.

Szórakoznak, játszanak az összejöveteleken, de a nyílhatóság előtt is többször szerepeltek már. Most avatják az első csoportot Debrecenben; erre Balázs budapesti küldött is eljött. Olyan nagy volt a siker, hogy a budapesti küldött nem győzött csodálkozni az ügyes kislányoktól. El is kérte az egyik jelenet szövegét, hogy azt a pesti uttorók is megtanulhassák. Nehéz a sok szereplő közül kiemelni a legjobbat. Szegény szülők, munkások és munkanélküli dolgozók ügyes, tehetséges gyermekei olyan sikert arattak, hogy a szülők és felnőttek nem is hitték, hogy gyerekek ilyenre képesek lehetnek. Giczei Magda szavallatát, Labont Zsuzsa szép népi énekes balladáját, Gara Manci és Kovács Éva magyar táncát és nótáját kell kiemelni, de a József Attila és Ady verselt szavalló Kocsis Márta, Szilcs Márta és a két Labont-kislány is legalább olyan szép produkáltak. A műsor is, gondosan volt összedolgozva: magyar népi jelenetek, eredeti népdalok és nagy költőknek homályos versei szerepeltek a műsorban.

Azok a szülők, akik végignézték az előadást, azzal a megnagyodott érzéssel vitték haza gyermekeiket, hogy nagyon helyesen és jó helyen nevelik az új nemzedéket. Egészen biztos, hogy az Uttoró mozgalom ilyen jólsikerült előadása után egészen rövid idő alatt meghódítja úgy a szülőket, mint a már most is lelkesedő ifjúságot.

Eljegyzék: Erdélyi Lenke és Elek András jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság Piac-utca 49. szám alatti helyiségében hétfőn 2-án délután 6 órakor a pedagógiai szakszervezet tart ülést, melyen Kiss Tiharmér „A szovjet nevelés”-t ismergetti. Kedden, 3-án délután 4 órakor vezetőségi ülés lesz, melyre az előző tanács tagjainak és a szakszervezet vezetőinek megjelenését kéri. Ugyanaz nap délután 6 órakor az orvosi szakszervezet összejövetelén dr. Sándor György: „Pavlov és az orosz fiziológiai iskola” címen tart ismertetést. Erdeklődőket szívesen látunk.

Celbábovöldözött a Dobozy-utcai temetőnél Peskó Sándor a puskájával. A rendőr előállította.

Olcsóbb lett a víz! A vízművek a 170.050/1946. I. p. M. számú rendelet alapján kiszámított vízdíjtételeket a mai nappal kezdődőleg 15 százalékkal kötelesek mérsékelni.

Dr. Friderik Béla orvos rendelőjét áthelyezte Külsővárszárter 60 alá. Rendel foghitegeknek is. Gyermekekről örökös szép emléket kaphat Gisser fotólól, Piac-u. 43.

IDŐJÁRÁSJELENTÉS: Megéjlenk

Külö szél, több helyen eső, a hőmérséklet alig változik.

A kultuszminisztérium intézkedésére a tanyai és kisközségi iskolák növényedekel ingyenes fröszter és papirosellátásban részesülnek.

Nevelők szakszervezetének választmányi gyűlést december 3-án, kedden délután 3 órára a Lelény-utca 2. sz. iskolában fogják megtartani. Kérjük minden iskolától a kiküldött választmányi tagokat, hogy az esetleges indítványokat, vagy javaslatokat tanfolyamuk teikben megbeszélve hozzák magukkal. A munkásruhafélek december 3-án, kedden déli 12 óráig megrendelhetők a Csap-utca 11. sz. iskolában. Főtájkár.

Téli flanel sportingek Frank, Arany Bika

Új üzlet Debrecenben. A régi, jónévé Werner Sándor-cég a háború által elpusztított üzletét kibővítve nyitotta meg vevőkörzésébe előtt. Női divátárut és szövetet is árul a Piac-utca 53. szám alatt. Örömmel üdvözöljük a hívó szövegűt Debrecenben.

Feljelentést tett ifj. Kovács József Nagy Józsefné nagymogyorósi lakos ellen, aki a leveles dohány kilóját 6 forintért árulta.

Platalkorúak 8 mássa fát vágtak ki és akartak ellopni a Nagyerdőből. Előállították őket.

260 forintot vettek el a Kincses-utca sarkán Vas Ferenc Szegedy Gergely-utcai lakosól részeg suhancok.

Körözte a nyíregyházi rendőrség Gáspár Györgyöt, aki Nyíregyházán több egyént meglopott. Bacsó Sándor Táltoz-utcai lakosól lovat akarja ellopni, ez feljelentette és a rendőrségen felismerték benn a körözött tolvajt. Letartóztatták.

A börtönből most szabadult ki Lukács István szabósegéd és másnap már hetért Bota József Timár-utcai lakásába, ahonnan ruhát lopott. A rendőrség őrizetbe vette.

Mikulásra ajándékok
a „Központi Drogériában” — Városháza épület

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter dr. Hegyváry Lajos, a debreceni államügyészséghez ideiglenesen beosztott volt nagyváradai államügyészt, a budapesti államügyészséghez áthelyezte.

P. Sergius, a világhírű grafológus és asztrológus megérkezett Debrecenbe. Megdöbbentő pontossággal állapítja meg bárkinck a jellemét, multját, családi körülményeit, útmutatót ad a jövőre vonatkozólag, felvilágosítást ad hozzártartozóiról. Arany János-utca 63. szám alatti lakásán egész nap felkereshető.

A szakszervezet hajdúmezei titkársága átiratot küldött a megyei földbirtokrendező tanácsnak, a ház helyi kiutalásban részesült havi fizetése alkalmazzottak számára egy heti haladékat kérve a 20 forint költségek befizetésére, miután illetményeiket elseje után kaphják kézhez.

Mistét Eudre építési és közmunkaügyi miniszter a debreceni Nagytemplom helyreállításának megzemelésére, továbbá a Debrecenben folyó közmunkák feltéviszálására Debrecenbe érkezett.

Gyermekekről legkedvesebb karácsonyi emlék egy Gisser fénykép. Piac-utca 43.

A Marxista-Cionista Munkásmozgalom ma délután 3 órakor a Hittársaság tanácstermében műsoros előadást rendez, melyen M. Franck az aktuális palesztinai kérdésekről tart beszámolót. Mindenkit szeretettel várnak.

Hódítani szeretne, igazán érvényesíteni? Földes vegyészmentők évtizedes szakúletele készséggel rendelkezésre áll. Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. sz.

Havanasoknál új tanfolyam december 2-án. Össztájkok szerdán, csütörtökön, vasárnap.

A volt 106/303. kmsz. musz. tagjai 1944. december 9-ai felszabadulásuk emlékeztetőre december 8-án, vasárnap társasvacsorával egybekötött összejövetelt tartanak. Kérjük a bajtársakat, hogy részvétel szándékukat legkésőbb december 4-ig közöljék a Musz. irodával, továbbá, hogy e közleményre hívják fel azon bajtársak figyelmét is — vidékiek — akik ezen felhívást nem olvashatták.

Tűzifát legocsaóbban Bedecstől
Bösörmenyi-út 2/c.
Rendelés leadható Rákóczy-ut. 7. alatt is. Telefonszám: 15.

Siessen! Vegyen! Újjáépítési Allami sorsjegyet
Huzás már 1946 december 5-én
Főnyeremény: 50.000 Ft

Sorsjegyek ára: Egész: 5 Ft Fél: 2.50 Ft
Nemcsak szerencsét próbál, hanem elsősegíti az ország újjáépítését is.
Sorsjegyek még kaphatók a Székesfővárosi M. Pénzügyigazgatóságnál (Budapest V. Sály-utca 10-14. lételelet 1.), azonkívül minden dehányárúsnál és osztálysorsjegy árusítónál.

Céget változtatott Debrecen város pénztintézete

Debrecen város pénztintézete, a Városi Takarékpénztár és Hiteletintézet hirdelményben közli, hogy céget változtatott s így új neve Debrecen Városi Községi Takarékpénztára Rt. lett. Az új cég még jellegzetesebben kidomborítja az az kapcsolatot ami Debrecen város és a pénztintézet között fennáll. Amikor Debrecen város közönsége a Községi Takarékpénztár létszervénytöbbségi megszerezte, nemcsak az a cél vezette a törvényhatósági bizottságot, hogy a város pénztintézete magának a városnak és az üzemeinek a pénzügyi műveleteit lebonyolítsa, hanem az is, hogy a város közönségének rendelkezésére álljon a hitelet terén. A multban ezt a feladatot a Községi Takarékpénztár teljesítette és bizonyos, hogy azzal az előzetkészséggel, amivel felajánlja, hogy előnyösen gyümölcsöztesse a takarékbetéli könyvre és folyózámlára elhelyezett összegeket, mérsékelt kamatozás mellett kölcsön folyósít és vállalja mindennemű bank- és takarékpénztári ügylet lebonyolítását, a jövőben is igen jelentős tényezője lesz Debrecen közgazdasági életének. A Községi Takarékpénztár egyik igen fontos, szociális szempontból figyelemreemléltő üzletága a zálogház. Ezt újból megnyitotta és ingóságokra továbbra is nyújt kezizálogkölcönsöt. (x)

HIRDETÉNY

Tudatjuk a város közönségével, hogy a magyar beügyminiszter 180.965—1946. III/10/1. sz. rendeletével jóváhagyott 181—1946. sz. törvényhatósági bizottsági határozat és intézkedések közgyűlésének elhatározása alapján eddigi „Városi Takarékpénztár és Hiteletintézet Rt.”-i cégünket mostantól kezdődőleg „Debrecen Városi Községi Takarékpénztára Rt.”-re változtatjuk át.

A város pénztintézete kölcsönadással, takarékpénztárak és folyózámlabetétek gyümölcsözésével, zálogházában kezizálog kölcsön nyújtással és mindennemű bank- és takarékpénztári ügylet lebonyolításával szolgálalára áll a közönségnek.

Debrecen város Községi Takarékpénztára Rt. Csap-utca 4.

Puloverek, harisnyák
nagy választékban UJRA
Dr. Nagel Imrénétől
PIAC-U. 30. ÉKSZERÜZLET

Uj vaskereskedés!
Mindenféle - vasárnap kapható
LANGER és KATZ
Hatvan-utca 62. Telefon 412.

Megvételre keres
Faragottfát, deszkát stukkatur gerendát állványpallót
Sebestyén Lajos
Építési vállalata
Debrecen, Fürdő-utca 2

